

Pagātnes paradīze un nākotnes bieds

Kad reizēm mums klājas ne tik labi kā ierasts, mēs mēdzam idealizēt vakardienas. Salīdzinot ar šodienas tumsu un skarbumu, tajā viss šķiet balts un pūkains. Un mums gribas atpakaļ – pirms kara, pirms okupācijas, jaunībā, bērnībā, mātes miesās. Lai cik vilinoši arī tas nebūtu, tomēr neviens vēl nav ticis atpakaļ, katrā ziņā ne reālajā pasaulē un ne bez aizkavēšanās savā attīstībā.

Kādēļ mums nepatīk skatīties uz priekšu? Vai tādēļ, ka neredzam, kas mūs tur sagaida? Vai tādēļ, ka nojaušam - solis uz priekšu prasīs no mums tādu dvēseles muskuļa sasprindzinājumu, pie kura neesam raduši? Esam taču visu mūžu darījuši tikai to, ko kāds jau kādreiz ir darījis, studējuši to, ko pirms mums kāds jau ir izpētījis, aprakstījis un reizi par visām reizēm ietērpis viennozīmīgās formulās, tēzēs un lozungos. Mēs esam kopuši kāda izveidotas tradīcijas, dziedājuši kāda sacerētas dziesmas, domājuši kāda izdomātas domas. Mums tiek stāstīts, ka nākotne būs jo labāka, jo stingrāk mēs turēsimies pie pagātnes. Bet vai nav tā, ka šajā gadījumā nākotne vispār netiek pie vārda? Vai vēl trakāk: varbūt tās arī nemaz nav un nevar būt, jo kurš tad to veidos, ja visi tikai tieksies atgriezt pagātnei?

Kā mums būtu bijis jāaug, kas būtu bijis jāmācās, kādas spējas jāizstrādā, lai priecīgi, ar zinātkāri un jaunām idejām steigtos pretī nezināmai nākotnei, apzinoties, ka mums tā, tieši ejot, ar katru nākamo soli pašiem jārada? Kā lai mēs audzinām savus bērnus, lai viņi to spētu?